

Наталія В. Семенченко

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІЙНИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНІ Й ГЕОПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

У статті досліджується еволюція сучасних збройних конфліктів та комплексний вплив новітніх технологій на економічні й геополітичні трансформації у світі. Наголошується, що сучасні війни трансформувалися від традиційних прямих зіткнень до багатовимірних гібридних явищ, де ключову роль відіграють асиметричні методи, інформація та цифрові інструменти. Методологічне підґрунтя роботи базується на синтезі конфліктології, кібербезпекознавства та інформаційної аналітики з використанням праць провідних американських, європейських та українських науковців. У дослідженні проаналізовано чотири взаємопов'язані типи новітніх конфліктів: інформаційні, гібридні, проксі-війни та кібервійни. Доведено, що інформаційні кампанії є фундаментом для маніпуляції масовою свідомістю; кібервійни завдають глобальних ударів по критичній інфраструктурі без фізичної присутності; проксі-війни дозволяють великим державам проєктувати силу, уникаючи прямої ескалації; а гібридні війни інтегрують усі ці елементи для досягнення максимального синергетичного ефекту. Особливу увагу приділено технологічним драйверам конфліктів: комерційним супутникам, штучному інтелекту, автономним дронам, великим даним та блокчейну. Зазначається, що ці інструменти не лише підвищують точність та масштаб впливу, але й демократизують доступ до засобів ведення війни для недержавних акторів, підвищуючи ризики ескалації. На прикладі російсько-української війни продемонстровано інтеграцію гібридних стратегій. У статті акцентовано увагу на глобальних економічних наслідках сучасних конфліктів, зокрема на мільярдних збитках від кібератак, скороченні ВВП у зонах бойових дій (до 15%) та глобальних кризах продовольчої й енергетичної безпеки. Наголошено, що новітні технології дозволяють досягати стратегічних цілей через неконвенційні та когнітивні ефекти, що вимагає від держав розробки нових адаптивних стратегій та посилення кіберзахисту.

Ключові слова: економіка війни, інформаційні війни, цифрові технології, кібервійна, автоматизація, блокчейн, гібридні стратегії.